

LUND UNIVERSITY

Hur har svensk fackföreningsrörelse klarat de borgerliga regeringsåren?

Kjellberg, Anders

2010

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Kjellberg, A. (2010). *Hur har svensk fackföreningsrörelse klarat de borgerliga regeringsåren?*. Seminarium med Malmö socialdemokratiska förening i samarbete med ABF Malmö 26 januari 2010, Malmö, Sverige.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Malmö socialdemokratiska förening i samarbete med
ABF Malmö 26/1 2010:

Hur har svensk fackföreningsrörelse klarat de borgerliga regeringsåren?

Anders Kjellberg
sociologiska institutionen
Lunds universitet

Den borgerliga alliansregeringen (1):

För att undvika konfrontation med fackföreningsrörelsen och att riskera förlora röster har regeringen vägrat att tillmötesgå Svenskt Näringsliv när det gäller att:

- (1) avskaffa LAS
- (2) förbjuda sympatikonflikter
- (3) införa proportionalitetsregel vad gäller stridsåtgärder
- (4) införa tvångsskiljedom
- (5) ge medlare befogenhet att skjuta upp stridsåtgärder
- (6) ta ställning för det lettiska företaget i Laval-konflikten

Inget nytt huvudavtal, men ett krisavtal

Sedan Svenskt Näringsliv inte ansåg sig ha fått gehör för sina krav vad gäller turordningsregler och konfliktregler avbröt man 11/3 2009 förhandlingarna om ett nytt huvudavtal med LO och PTK.

Strax dessförinnan (2/3 2009) ingick IF Metall ett krisavtal med arbetsgivarna.

Fackliga bakslag genom domstolsutslag mm under de borgerliga regeringsåren

- (1) EG-domstolen i Luxemburg meddelade 17/12 2007 sin dom i Laval-målet: ej tillåtet med stridsåtgärder för att åstadkomma svenska kollektivavtal för anställda utstationerade i Sverige
- (2) Arbetsdomstolens dom 2/12 2009 i Laval-målet: Byggnads och Elektrikerna tvingas betala skadestånd

Fackliga bakslag forts.

- (3) Europadomstolen i Strasbourg förklarade 13/2 2007 granskningsarvoden otillåtna. Byggnads höjde 1/5 samma år medlemsavgiften med 155 kr för att på det sättet finansiera granskningen.
- (4) Datainspektionens förbud 17/12 2007 för Byggnads att ta del av icke fackanslutnas löneuppgifter.

Den borgerliga alliansregeringen (2):

Tre förändringar som medverkat till att försvaga stora löntagargrupperns ställning i arbetslivet:

- (1) Nedrustning av arbetslivsforskningen genom Arbetslivsinstitutets nedläggning 1/7 2007 utan att motsvarande resurser tillförts universitetens och högskolornas arbetslivsforskning.

Alliansregeringen forts.

(2) Starkt minskade resurser till Arbetsmiljöverket och därmed till arbetsmiljöinspektörerna.

Både den minskade arbetsmiljöforskningen och den minskade inspektionsverksamheten är till nackdel för det fackliga arbetsmiljöarbetet och när det gäller att åstadkomma ett hållbart arbetsliv.

Alliansregeringen forts.

(3) Förändringar av a-kassan:

- Reducerade ersättningsnivåer och skärpta villkor
- Starkt förkortad ersättningsperiod för deltidsarbetslösa
- Från 1/1 2007 kraftigt höjda a-kasseavgifter och från 1/7 2008 tydligare koppling mellan avgift och arbetslösheten inom respektive a-kassa.

Höjda och alltmer differentierade a-kasseavgifter har medfört:

- (1) **Medlemsras i a-kassan:** under 2007 och 2008 ca 500.000 färre medlemmar i a-kassorna (ca 400.000 färre i de fackliga a-kassorna)
- (2) **Fackligt medlemsras** utan motsvarighet i Sveriges moderna historia: ca 245.000 färre fackmedlemmar under 2007 och 2008

Facklig organisationsgrad i 18 länder 1980-2008

	1980	1990	1993	2000	2004	2005	2006	2007	2008
Sverige	78 /	81	85	81	79	78	77	73	71
Finland			84	76	72	71	71	71	
Danmark	75	76	77	75	72	72	69	70	
Belgien	54	54	55	49	53	53	54	53	
Norge	57	57	57	53	53	53	53	52	
Irland	62	57	-	/39	36	34	33	32	
Österrike	57	47	43	37	34	33	32		
Italien	50	39	38	34	34	33	33	33	
Kanada	35	35	36	32	31	31	30	30	
Storbritannien	52	38	35	30	29	29	28	28	27
Australien	49	41	38	25	23	22	20	19	
Tyskland	35	33 /	33	25	21		18		
Nederländ.	35	24	26	23	21	21	20	20	
Japan	31	25	24	21	19	19	18	18	18
Spanien	8	13	18	17	16	15	15		
Polen	65	28	17	20	21	23	18	16	16
USA	23	16	16	13	13	12	12	12	12
Frankrike	18	10	10	8	8	8	8	8	

Källa: Anders Kjellberg”Fackliga organisationer och industrial relations” i Tomas Berglund & Stefan Schedin *Arbetslivet* (Studentlitteratur, 2009)

Facklig organisationsgrad i Sverige 1990-2008

Ålder	1990	1993	2000	2006	2007	2008	2006- 2007	2007- 2008	2006- 2008
16-24	62	69	52	46	40	36	-6	-4	-10
25-29	78	81	74	68	64	61	-4	-3	-7
16-29	69	76	64	58	53	49	-5	-4	-9
30-44	85	86	82	77	74	72	-3	-2	-5
45-64	88	89	88	85	82	81	-3	-1	-4
16-64	81	85	81	77	73	71	-4	-2	-6

Exkl. heltidsstuderande som arbetar vid sidan om studierna

Källa: Anders Kjellberg "Det fackliga medlemsraset under 2007 och 2008" *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 2 2009

Facklig organisationsgrad i Sverige

2007+2008	-	-	-5.73	-6
2008	71	71.16	-2.29	-2
2007	73	73.45	-3.44	-3
2006	77	76.89	-0.9	-1
2005	78	77.8	-0.8	-1
2004	79	78.6	-1.2	-1
2003	80	79.8	+0.1	0
2002	80	79.7	0.0	0
2001	80	79.7	-0.9	-1
2000	81	80.6	-1.2	-1
1999	82	81.8		

Källa: Anders Kjellberg *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 2 2009

Orsaker till fallande facklig organisationsgrad på lång sikt (1)

- Attitydförändring: en mer kritiskt prövande inställning till fackligt medlemskap än tidigare och där kostnaden vägs mot nyttan
- Bristande kunskaper hos ungdomar om vad en fackförening eller ett kollektivavtal är
- Sjunkande andel sysselsatta inom industri och offentlig sektor – ökande andel i privata tjänstenärningar

Orsaker till fallande facklig organisationsgrad på lång sikt (2)

- Arbetsstyrkans uppsplittring genom *outsourcing* (tillväxt av ”företagsnära tjänster” mm), inhyrning (bemanningsföretag, konsulter), fast och tidsbegränsat anställda, arbete på udda arbetstider mm
- Nya branscher och företag till följd av avregleringar och privatiseringar med en inte sällan negativ inställning till fack och kollektivavtal från arbetsgivarens sida samt bristande fackliga traditioner

Orsaker till fallande facklig organisationsgrad på lång sikt (3)

- Snål bemanning (*lean production*) till följd av skärpt konkurrens (inkl. ökad press på underleverantörer) och besparings- och effektiviseringskrav i offentlig sektor minskar utrymmet för fackligt arbete på betald arbetstid
- Allt vanligare med grupparbete / teamwork. Om någon går ifrån för att ägna sig åt facklig verksamhet får arbetskamraterna mer att göra
- Minskade täckningsgrad av fackklubbarna till följd av samtliga ovan nämnda faktorer

Arbetsplatser utan fack

På arbetsplatser utan fackförening

- saknas personliga kontakter med medlemmarna
- finns inte så mycket resultat att uppvisa vad gäller inflytande på t ex arbetsmiljö, arbetsorganisation eller lokala lönesystem.

Facket är således frånvarande både

- ur social synvinkel
- ur ett resultat- eller nyttoperspektiv

Det fackliga medlemsraset 2007 och 2008

- Huvudförklaring: förändringarna av a-kassans finansiering, närmare bestämt den kraftigt höjda och senare tilltagande differentieringen av a-kasseavgiften
- Borttagande av skattereduktionen för avgiften till a-kassan (40%) respektive till facket (25%)
- 2007 och början av 2008: högkonjunktur med följd att somliga anser sig klara sig bra utan fackets hjälp
- Sammanfattningsvis: ökad kostnad (medlemskap i a-kassa + fack) men oförändrad nytta (kan dessutom framstå som mindre under högkonjunkturen)

Förändring av antalet fackmedlemmar i Sverige under åren 2006, 2007 och 2008

	Fackmedlemmar			
	2006	2007	2008	Summa 2007+ 2008
LO	-1%	-8%	-4%	-11%
TCO	-1%	-5%	-2%	-7%
Saco	+1%	-1%	+2%	+1%
Övriga	-1%	-4%	+4%	0%
Samtliga	-1%	-6%	-2%	-8%

Medlemsutveckling i fackliga a-kassor i Sverige under åren 2006, 2007 och 2008

	Medl. i fackliga a-kassor			
	2006	2007	2008	Summa 2007+ 2008
LO		-11%	-3%	-14%
TCO		-11%	-2%	-13%
AEA		-5%	+3%	-2%
Övriga		-11%	-1%	-12%
Samtliga	-1%	-10%	-2%	-11%

Avgifter till ett urval fackliga a-kassor 2006-2010 (avser fackmedlemmar)

	31/12 2006	1/1 2007	1/1 2010	31/12 2006 – 1/1 2010
Lärarnas (TCO)	97	247	90	-7
Akademikernas AEA	90	240	90	0
Finans&Försäkr (TCO)	86	244	90	+4
ST (TCO)	84	315	143	+59
SKTF (TCO)	99	331	139	+40
Elektrikerna (LO)	92	326	155	+63
HTF (TCO)/Unionen	106	353	234	+128
Sif (TCO)/Unionen	90	331	234	+144
Pappers (LO)	105	350	239	+134

/forts./

Avgifter till ett urval fackliga a-kassor 2006-10 /forts/

	31/12 2006	1/1 2007	1/1 2010	31/12 2006 – 1/1 2010
Kommunal (LO)	100	340	214*	+114
Livs (LO)	102	359	287	+185
SEKO (LO)	104	349	274	+174
Transport (LO)	106	361	306	+200
Fastighets (LO)	100	351	325	+225
Handels (LO)	95	346	315	+220
IF Metall (LO)	93	339	390	+297
Musiker (LO)	115	415	415	+300
Teater (TCO)	99	375	412	+313
Byggnads (LO)	116	366	415	+299
Grafiska (LO) / GS	110	364	420	+310
Skogsträ (LO) / GS	96	365	420	+324
Hotell & Rest (LO)	97	361	430	+333

* Avgiften sänktes med 55 kr (från 270 kr till 215 kr) 1/10 2009 och med 1 kr 1/1 2010

A-kasseavgifter december 2006 respektive december 2009 för civilingenjör i Sveriges Ingenjörer (Saco), industritjänsteman i Unionen (TCO) och medlem i IF-Metall (LO)

Arbetsgivarnas organisationsgrad I Sverige 1995-2008

	1995	2000	2005	2006	2007	2008
Privat	77	74	78	77	80	80
Offentlig	100	100	100	100	100	100
Alla	86	83	85	84	86	85
SAF/SN*	65	62	64	64	66	67

Anm: Andel anställda i företag anslutna till en arbetsgivarorganisation vid årets slut.

* SAF/SN-företagens andel av privat-anställda

**Källa: Anders Kjellberg "Det fackliga medlemsraset under 2007 och 2008"
Arbetsmarknad & Arbetsliv nr 2 2009**

Facklig organisationsgrad i Sverige

Sektor	1993	2006	2007	2008
Privat	78	71	68	65*
Offentlig	94	88	86	84
Alla	85	77	73	71

* Jämför arbetsgivarnas 80% (se föregående tabell)

Källa: Anders Kjellberg "Det fackliga medlemsraset under 2007 och 2008"
Arbetsmarknad & Arbetsliv nr 2 2009

Andelen anställda som omfattas av kollektivavtal i Sverige

Sektor	1995	2005	2007
Privat	90	90	87
Offentlig	100	100	100
Alla	94	94	91

Källa: Anders Kjellberg "Det fackliga medlemsraset under 2007 och 2008"
Arbetsmarknad & Arbetsliv nr 2 2009

Fackligt medlemsras. Vad krävs för att vända utvecklingen? (1)

- Ett medlemsnära fack på arbetsplatsen som man blir kontaktad av respektive är lätt att kontakta (på arbetsplatsen + per telefon, via webb och på facklig expedition)
- Aktiv medlemsrekrytering ute på arbetsplatserna + särskilda insatser där det saknas klubb / kollektivavtal
- Många unga beredda att ta ett fackligt uppdrag om de tillfrågas – viktigt att tillfråga unga, invandrare och kvinnor så att de förtroendevalda avspeglar medlemskårens sammansättning

Vad krävs för att vända utvecklingen? (2)

- Bättre information om vad en fackförening och ett kollektivavtal är och vad som kan hända om de upphör att finnas till: i Storbritannien bestäms lönen och andra anställningsvillkor ofta ensidigt av arbetsgivaren - utan kollektiv styrka försvinner även individuella löneförhandlingar
- Information i skolan om arbetsmarknadens organisationer och om den svenska kollektivavtalsmodellen (skolinformation och läroböcker i samhällskunskap och historia)

Vad krävs för att vända utvecklingen? (3)

- Lyssna på medlemmarna, inte minst på dem som ber om hjälp
- Fortsatt kombination av centralisering och decentralisering, dvs både
  - * samordning (Facken inom industrin; inom LO),
  - * branschavtal (t ex Teknikavtalet)
  - * starka arbetsplatsorganisationer

I Storbritannien försvagades arbetsplatsfacket avsevärt sedan branschavtalen försvunnit inom privat sektor

Vad krävs för att vända utvecklingen? (4)

FACKLIGT SAMARBETE:

- Ett vertikalt väl fungerande samarbete, dvs klubb/sektion – avdelning – förbund – centralorganisation
- Samarbete på tvärs av centralorganisationerna:
  - * Facken inom industrin
  - * Gemensamma Brysselkontoret LO-TCO-Saco
- Internationellt fackligt samarbete, bl a koncernfackligt

Vad krävs för att vända utvecklingen? (5)

Att facket återerövrar initiativet vad gäller *goda och utvecklande arbeten*.

En idé är här att utnyttja arbetsgivarnas intresse för ökad effektivitet genom lean production och från facklig håll påvisa att kompetensutveckling och ökat inflytande för de anställda i arbetet och vid förändringar gagnar alla (IF Metalls policy)

Vad krävs för att vända utvecklingen? (6)

- Hålla nere *medlemsavgifterna*. Verka för lägre a-kasseavgifter (kostnadssidan)
- Åstadkomma *resultat* och göra dem kända (nyttoaspekten)
- Tillsammans med medlemmarna formulera en tydlig *värdegrund* och *visioner* om framtidens arbetsliv. Detta kan fungera som inspirationskälla (fackföreningar är idéburna organisationer)
- Tillämpa detta vid t ex utformningen av lokala lönesystem (koppling ideologi – praktik)

Vad krävs för att vända utvecklingen? (7)

Verka för att regering och riksdag främjar den svenska kollektivavtalsmodellen och goda / utvecklande arbeten genom att:

- uppmuntra snarare än motverka en hög anslutning till fack och a-kassa
- ge Arbetsmiljöverket ökade resurser
- satsa på arbetslivsforskning
- ge arbetslivet ökat utrymme i skolan

Skrifter Anders Kjellberg 2009

- “Det fackliga medlemsraset i Sverige under 2007 och 2008” *Arbetsmarknad & Arbetsliv* nr 2 2009, sid 11-28. /kan laddas ned från min hemsida /
- "The Swedish Model of Industrial Relations: Self-Regulation and Combined Centralisation-Decentralisation" i Craig Phelan (red) *Trade Unionism since 1945: Towards a Global History Volume 1*. Oxford: Peter Lang, sid 155-198.
- *Industrial Relations Foresight 2025: Sweden Compared to EU15, EU 12 and Global 7 countries*. Department of Sociology, Lund University /kan laddas ned från min hemsida/, (52 sidor)
- *Industrial Relations Foresight 2025 for Sweden: Presentation of Results and Comments*. Department of Sociology, Lund University /kan laddas ned från min hemsida/, (58 sidor).

/FORTS./

Anders Kjellberg skrifter 2009 /forts/

- “The Swedish Ghent system and trade unions under pressure” *Transfer* nr 3-4 2009, sid 481-504. /kan laddas ned från min hemsida /
- *Växande avgiftsskillnader i a-kassan - ökad social polarisering 2010*. Läs här: <http://lup.lub.lu.se/search/ws/files/5734063/1486417.pdf> / (93 sidor).
- ”Fackliga organisationer och *industrial relations*” i Tomas Berglund & Stefan Schedin (red.) *Arbetslivet* (Studentlitteratur, 2009), sid 241-286.

Kontaktuppgifter

Anders Kjellberg

Sociologiska institutionen

Box 114

221 00 Lund

Tel: 046-222 88 47

E-post: anders.kjellberg@soc.lu.se

Hemsida: <https://www.soc.lu.se/anders-kjellberg>

(enklaste sättet att hitta den: sök "Anders Kjellberg" på Google)